

Stockholm den 14 mars 2025

R-2024/2586

Till Justitiedepartementet

Ju2024/02509

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 4 december 2024 beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Handlingsoffentlighet och handlingar som inhämtas genom straffprocessuella tvångsmedel (SOU 2024:79).

Synpunkter

Sveriges advokatsamfund har i huvudsak ingen erinran mot förslagen och ställer sig i stort bakom utredningens tydliga avgränsningar. Advokatsamfundet delar i korthet utredningens bedömning om att det är angeläget att enskildas integritet värnas och enligt samfundet framstår det inte som rimligt att allt innehåll i exempelvis en beslagtagn telefon är att anse som allmänna handlingar efter att den tagits i beslag av polis.

Telefoner innehåller ofta väldigt mycket information som inte sällan är av känslig natur och inte sällan beslagas telefoner ifrån vittnen, målsäganden eller misstänkta för att senare hävas tillbaka till ägaren, utan att något av intresse för utredningen har påträffats. Att allt innehåll i telefonen genom en sådan åtgärd blir allmän, trots att inget innehåll varit av intresse för utredningen är inte tillfredställande. Mot denna bakgrund ansluter sig alltså Advokatsamfundet i huvudsak till utredningens bedömningar och slutsatser.

Advokatsamfundet anser att den avgränsning som föreslagits, och som innebär att undantaget endast träffar s.k. restinformation från elektroniska informationsbärare, framstår som rimligt. Därmed säkerställs att information som tillförts förundersökningen eller information som inhämtats genom exempelvis hemliga tvångsmedel, alltjämt kommer att anses vara allmänna handlingar.

Förslaget avseende restinformation innebär emellertid att en misstänkt inte längre skulle ha möjlighet att åberopa handlingsoffentlighet eller begära edition av material som bedöms utgöra restinformation. Kvar finns då enbart möjligheten att begära komplettering av utredningen. Rätten till komplettering är dock inte ovillkorlig, utan det krävs att kompletteringen kan antas vara av betydelse för förundersökningen (23 kap. 18 b § RB). För det fall kompletteringen anses sakna betydelse för förundersökningen, skulle den misstänkte alltså, om ändringarna införs, inte längre kunna begära ut material som anses utgöra restinformation med stöd av tryckfrihetsförordningen eller genom att begära edition (38 kap. 8 § RB).¹

Med detta konstaterat vill Advokatsamfundet understryka att den nu föreslagna förändringen inte får tolkas och tillämpas som en begränsning av en misstänkts rättssäkerhet och dennes rätt till partsinsyn med stöd av rättegångsbalkens bestämmelser. Att den som är misstänkt eller tilltalad har rätt till full insyn i det som förevarit i utredningen mot en, är en helt grundläggande del av rätten till en rättvis rättegång.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander

¹ Skäl för varför detta kan vara nödvändigt framgår delvis av betänkandet, s. 147-150.